

(สำเนา)

ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรมีระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการ
เกี่ยวกับการสอบในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาในระดับ
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ อธิการบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารบัณฑิตวิทยาลัยในการประชุม
ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงอนุมัติให้มีระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการ
เกี่ยวกับการสอบในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้ง
กับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ การสอบประเภทต่างๆ ของนิสิตในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ การสอบรายวิชา
การสอบประมวลความรู้ การสอบวัดคุณสมบัติ การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์ ให้
ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๕ การสอบรายวิชา เป็นการสอบเพื่อวัดว่านิสิตมีความรู้ในรายวิชานั้น ซึ่งอาจเป็นการสอบ
ข้อเขียนหรือการวัดผลการศึกษาโดยวิธีอื่น โดยต้องประกาศให้นิสิตทราบล่วงหน้าตั้งแต่เริ่มเปิดภาคการศึกษาหรือ
ภาคฤดูร้อน

กำหนดการสอบประจำภาคการศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศคณะ หรือประกาศมหาวิทยาลัยซึ่ง
จะประกาศให้ทราบล่วงหน้า

กำหนดการสอบระหว่างภาคการศึกษา ให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ผู้สอน คณะกรรมการบริหาร
หลักสูตร หรือคณะกรรมการบริหารคณะ

ข้อ ๖ การสอบประมวลความรู้สำหรับหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต (Comprehensive
Examination) เป็นการสอบข้อเขียนหรือสอบปากเปล่า ในสาขาวิชาเอกและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อวัด
ความสามารถในการบูรณาการความรู้ที่ได้ศึกษาไปแล้วของนิสิต

การสอบประมวลความรู้ ให้กระทำโดยคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเสนอรายชื่อคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ผ่านหัวหน้า
ภาควิชา เพื่อเสนอต่อคณบดีพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ ประกอบด้วย ประธาน
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
มอบหมาย เป็นประธาน และอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยสองคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกอีกหนึ่งคน เป็นกรรมการก็ได้

(๒) ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการสอบประมวลความรู้อย่างน้อยปีการศึกษาละสอง ครั้ง โดยให้ประกาศช่วงเวลาที่จะจัดสอบก่อนกำหนดการลงทะเบียนเรียนปกติของภาคการศึกษาต้นของแบบ ทวิภาค และภาคการศึกษาที่หนึ่งของแบบตรีภาค

(๓) เมื่อได้ดำเนินการสอบประมวลความรู้แล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการสอบประมวลความรู้รายงาน ผลการสอบต่อคณะกรรมการบริหารคณะ ผ่านประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและหัวหน้าภาควิชาโดย ลำดับ ทั้งนี้ ภายในสองสัปดาห์นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการสอบ

(๔) ในกรณีผู้เข้าสอบได้สัญลักษณ์ U อาจลงทะเบียนสอบได้อีกหนึ่งครั้ง ภายในภาคการศึกษา ถัดไป เว้นแต่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเห็นว่ามีความจำเป็นและสมควรที่จะได้รับการผ่อนผัน อาจ ลงทะเบียนสอบภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าวได้

ข้อ ๗ การสอบวัดคุณสมบัติ สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต (Qualifying Examination) เป็นการสอบวัดความรู้พื้นฐาน ทักษะเชิงวิเคราะห์ และศักยภาพของนิสิตในการทำงานวิจัยโดยอิสระ เพื่อแสดงถึง ศักยภาพและความพร้อมของนิสิตที่จะศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

การสอบวัดคุณสมบัติให้กระทำโดยคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเสนอรายชื่อคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติต่อคณบดีเพื่อ พิจารณาแต่งตั้ง โดยให้คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ประกอบด้วย ประธาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มอบหมาย เป็นประธาน อาจารย์ประจำหลักสูตรหนึ่งคน อาจารย์ประจำหรืออาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อย หนึ่งคน เป็นกรรมการ และอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นกรรมการอีกก็ได้

(๒) ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการสอบวัดคุณสมบัติ อย่างน้อยปีการศึกษาละสอง ครั้ง โดยให้ประกาศช่วงเวลาที่จะจัดสอบก่อนกำหนดการลงทะเบียนเรียนปกติของภาคการศึกษาต้นของแบบ ทวิภาค และภาคการศึกษาที่หนึ่งของแบบตรีภาค

(๓) การสอบวัดคุณสมบัติ ให้กระทำโดยการสอบข้อเขียน หรือสอบปากเปล่า

(๔) เมื่อได้ดำเนินการสอบวัดคุณสมบัติแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติรายงานผล การสอบต่อคณะกรรมการบริหารคณะ ผ่านประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและหัวหน้าภาควิชาโดยลำดับ ทั้งนี้ ภายใน ๒ สัปดาห์นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการสอบ

(๕) ในกรณีผู้เข้าสอบได้สัญลักษณ์ U อาจลงทะเบียนสอบได้อีกหนึ่งครั้ง ภายในระยะเวลาที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๘ การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นการสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนิสิตในเรื่องที่เกี่ยวกับ ประเด็นปัญหา ระเบียบวิธีการวิจัย วิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการแก้ปัญหาทางงานวิจัย

การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมีการสอบความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ แน่ใจว่านิสิตมีความรู้ที่จำเป็นเพียงพอในการทำงานวิจัย

การสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้กระทำโดยคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะมี ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกร่วมเป็นกรรมการด้วยหรือไม่ก็ได้ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ทั้งในหลักสูตรปริญญาโทและหลักสูตรปริญญาตรีต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ตามข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้

(ก) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่คณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์

(ข) คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์เล่มใดเล่มหนึ่งโดยเฉพาะ

(๒) ให้คณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) สอบวัดความรู้ความเข้าใจของนิสิต โดยพิจารณาขอบเขตของงานวิจัยให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการทำวิจัยและประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

(ข) เสนอผลการสอบต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการบริหารคณะเพื่อพิจารณาตามลำดับ

ข้อ ๙ การสอบวิทยานิพนธ์เป็นการสอบวัดความรู้ความเข้าใจของนิสิตในเรื่องที่เกี่ยวกับประเด็นปัญหา ระเบียบวิธีการวิจัย วิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการแก้ปัญหาทางงานวิจัย

การสอบวิทยานิพนธ์ต้องมีการสอบวัดความรู้พื้นฐานและความรู้เชิงลึกที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อประเมินว่านิสิตมีความรู้และความเข้าใจในงานวิจัย

การสอบวิทยานิพนธ์ให้กระทำโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สำหรับหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาตรีให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(ก) ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมอบหมาย เป็นประธาน

(ข) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ในกรณีเช่นนี้ให้นับเป็นหนึ่งคน

(ค) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่น้อยกว่าหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำเป็นกรรมการเพิ่มอีกด้วยก็ได้

(๒) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(ก) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เป็นประธาน

(ข) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ในกรณีเช่นนี้ให้นับเป็นหนึ่งคน

(ค) อาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ไม่น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ โดยที่อย่างน้อยหนึ่งคน เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร

ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งอาจารย์ประจำเป็นกรรมการเพิ่มอีกด้วยก็ได้

กรณี (๑) และ (๒) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์มิได้

(๓) ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(ก) เป็นอาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ข) กรณีอาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีบัณฑิต หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิขั้นต่ำระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) หรือคณะวุฒยาจารย์กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อยสามรายการในรอบห้าปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อยหนึ่งรายการต้องเป็นผลงานวิจัย

(ค) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในหลักสูตรปริญญาโทหรือเทียบเท่า ต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติไม่น้อยกว่าสิบเรื่อง หรือระดับนานาชาติไม่น้อยกว่าห้าเรื่อง ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีบัณฑิตหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่าห้าเรื่อง

ทั้งนี้ ฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนด

กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดต้องได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

(๔) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ตรวจวิทยานิพนธ์ ประชุมปรึกษาหารือกรรมการในวันสอบวิทยานิพนธ์ ทดสอบความรู้ในสัปดาห์ด้วยการซักถามหรือด้วยวิธีการใดๆ และประเมินผลการสอบ รวมทั้งอนุมัติการปรับเปลี่ยนหัวข้อวิทยานิพนธ์ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อแนวทางการวิจัยที่ได้รับอนุมัติไว้ก่อนหน้านั้น

ในกรณีที่มีการปรับเปลี่ยนหัวข้อวิทยานิพนธ์ให้ประธานหลักสูตรแจ้งคณะกรรมการบริหารคณะเพื่อทราบ

(๕) ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศแจ้งกำหนดวันสอบวิทยานิพนธ์ให้ทราบโดยทั่วกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งสัปดาห์ก่อนวันสอบ

(๖) ในวันสอบวิทยานิพนธ์ ต้องมีประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกรวมกันไม่น้อยกว่าสามคน สำหรับหลักสูตรปริญญาโทหรือเทียบเท่า และไม่น้อยกว่าห้าคน สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์จึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ ถ้ามีประธานและกรรมการไม่ครบจำนวนดังกล่าวข้างต้น ให้เลื่อนการสอบในครั้งนั้นออกไป

ในกรณีที่ประธานหรือกรรมการไม่อาจเข้าร่วมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอนุญาตให้มีการจัดสอบวิทยานิพนธ์โดยการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพก็ได้

กรรมการที่ไม่อาจเข้าร่วมการสอบวิทยานิพนธ์ได้อาจประเมินวิทยานิพนธ์เป็นลายลักษณ์อักษร โดยต้องชี้แจงเหตุผลและแจ้งผลการประเมินต่อประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ล่วงหน้าก่อนเวลาสอบวิทยานิพนธ์

(๗) เมื่อการสอบวิทยานิพนธ์สิ้นสุดลงให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาและประเมินผลการสอบเป็นการลับ จากนั้นให้ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์รายงานผลการสอบต่อคณะกรรมการบริหารคณะ ผ่านประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและหัวหน้าภาควิชาภายในสองสัปดาห์นับแต่วันสอบวิทยานิพนธ์ โดยต้องแจ้งผลการสอบวิทยานิพนธ์แก่นิสิตภายในสามสัปดาห์นับแต่วันสอบวิทยานิพนธ์ และส่งผลให้สำนักงานการทะเบียน

(๘) การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ ให้ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์มีคะแนนเสียงคนละหนึ่งเสียง ยกเว้นกรณีของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ให้นับรวมกันเป็นหนึ่งเสียง โดยให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย ในกรณีที่มิฉะนั้นเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด เว้นแต่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเห็นสมควรกำหนดวิธีการประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ไว้เป็นอย่างอื่น โดยต้องประกาศให้ทราบเป็นการล่วงหน้า

ข้อ ๑๐ การสอบการค้นคว้าอิสระสำหรับหลักสูตรปริญญาโทให้คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ จำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมอบหมาย เป็นประธาน

(๒) อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม (ถ้ามี) ในกรณีเช่นนี้ให้นับเป็น ๑ คน

(๓) อาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่น้อยกว่าหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระมิได้ สำหรับคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการของประธานและกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ ๙ (๓)

ข้อ ๑๑ การจัดสอบ การสอบประจำภาคหรือการสอบระหว่างภาคการศึกษาของรายวิชาบรรยายและปฏิบัติ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาชั้นปริญญาตรี ที่ใช้บังคับอยู่ ณ ขณะนั้น โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ภายใต้ระเบียบนี้ การลงทะเบียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่กระทำผิดเกี่ยวกับการศึกษาให้พิจารณาและลงโทษตามข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาชั้นปริญญาตรี ที่ใช้บังคับอยู่ ณ ขณะนั้น โดยอนุโลม โดยให้คณะกรรมการบริหารคณะที่นิสิตสังกัดอยู่ เป็นผู้พิจารณาและลงโทษนิสิตแล้วให้รายงานผลการลงโทษต่อคณะกรรมการบริหารบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทราบ และเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ ๑๓ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่ต้องมีการตีความหรือในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้เสนออธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงนาม) บัณฑิต เอื้ออาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์)

อธิการบดี